

Környezetvédelem

Környezetvédelem

A 21. század egyik legnagyobb kihívása a mobilitási igények és a környezetvédelem összhangba hozása. Ez a rendelkezésre álló természeti és pénzügyi források felelős használatát feltételezi, ahol a fejlődési modell lényeges eleme a személyek és áruk mobilitásának biztosítása.

A mobilitási igények növekedése minden más gazdasági ágazat növekedését felülmúlják, sőt egyes ágazatok esetében még csökkenés is kimutatható, így módon a közlekedés a gazdasági élet fenntartható fejlődésében meghatározó szerepet tölt be.

A közlekedés környezeti hatásai közül mindennek előtt:

- a légszennyezést,
- a klímaváltozást elősegítő hatásokat,
- a közlekedési zajt,
- a balesetek következményeit és
- a forgalmi dugók következményeit

kell megemlíteni.

Ezeknek a hatásoknak a társadalom által viselt költségei – az ún. externális költségek – az Európai Bizottság kezdeményezésének köszönhetően nagyrészt már számíthatóak és hatékony eszközei lehetnek a környezet tudatos közlekedéspolitikai alakításának. Ezek az externális költségek az Európai Unióban a GDP közel 10%-át teszik ki.

A közlekedési igények nagyarányú növekedését a műszaki fejlesztéseken túl a környezetbarát közlekedési nemek részarányának növelésével, illetve a különböző közlekedési módok előnyös kombinálásával lehet ellensúlyozni.

A MÁV-csoport átfogó stratégiai célkitűzése a fenntartható fejlődés követelményeinek való megfelelés.

A gazdaság és ökológia közötti sikeres egyensúly kialakítása és fenntartása érdekében a MÁV-csoport következetes, magas szakmai színvonalú, összehangolt, tervszerű és tudatos környezetgazdálkodási tevékenység folytatására törekszik.

A MÁV-csoport a magyar közlekedés egyik meghatározó tényezője, piaci részesedése a fentiek értelmében ezért nem csak gazdaságossági, szociálpolitikai, hanem első sorban környezetvédelmi kérdés. Ugyanakkor a környezetbarát üzemeltetés hatékonyságnövelést is jelent: kisebb fajlagos energiafogyasztást, kevesebb anyagfelhasználást; az újrahasznosítás kevesebb hulladékot, és bevételt, a biztonság növelése kevesebb kárt, balesetet, és felszámolandó környezetszennyezést jelent.

A MÁV-csoport környezetvédelemben érvényesített alapelvei:

· **A megelőzés elvének következetes érvényre juttatása**a környezetvédelem leghatékonyabb módja, amely a vasúti közlekedés valamennyi területének elsőrendű feladata.

- **A vasútüzem által okozott környezeti terhelések felszámolása és újratermelődésük megakadályozása** az egyik legköltségesebb, ugyanakkor jelentős gazdasági eredménnyel bíró feladat.
- **A vasúti szolgáltatási láncba épülő, csoportszintű, összehangolt, gazdaságos környezetvédelmi szolgáltatásmódszereinek és szervezetének folyamatos fejlesztése és működtetése.**
- **A környezetvédelemnek, mint a vállalatok társadalmi felelősségvállalásának (CSR) egyik leghatékonyabb eszközének erősítése.** A MÁV-csoport a társadalmi felelősségvállalás terén a leghatékonyabban a vasút környezetbarát jellegének erősítése terén tud tenni.

Részletek környezeti elemenként

A MÁV Csoport 2011 és 2012 és 2013 évi legfontosabb környezetvédelmi mutatói

Környezetvédelmi mutatók	2011	2012	2013
Szén-dioxid kibocsátás (kt)	175,6	158,8	151,2
Veszélyes hulladékok mennyisége (t)	5860	3574	5 428
Nem veszélyes hulladékok mennyisége (t)	19635	11251	9 712
Kármentesítési feladatok végrehajtása (MFt)	459	324	198
Környezetvédelmi termékdíj (eFt)	40671	240	1 210
Környezetterhelési díj (eFt)	5845,2	4176	4 037

Levegőtisztaság-védelem

A levegőtisztaság-védelem területén a káros anyag kibocsátások jelentősen, az országos átlagot meghaladóan csökkentek, teljesítve ezzel a nemzetközi követelményeket is. Külön kiemelendő az ún. „globális hatású” (CO₂, halogénezett és más illékony szénhidrogének, stb.) gázok és gőzök kibocsátásának drasztikus csökkentése. A csökkentésben kiemelkedő szerepe van a fűtőkorszerűsítési programnak, a dízel járműpark korszerűsítésének, remotorizációjának, új mozdonyok, motorvonatok beszerzésének, valamint a különböző légszennyező ipari jellegű technológiák felülvizsgálatának, megszüntetésének.

Károsanyag-kibocsátás

MÁV ZRt. vontatási célra felhasznált tüzelőanyagok mennyisége

Fajlagos fogyasztási adatok személyszállításra vetítve

Személyszállítás	2011	2012	2013
millió utaskm	7645	7580	7586
felhasznált üzemanyag (m ³)	41303	32910	30905
Felhasznált villamos energia (MWh)	543642	565565	587538
Abszolút CO ₂ kibocsátás (kt)	313,5	297,9	300,08
Fajlagos CO ₂ kibocsátás (kg/ukm)	0,042	0,039	0,039

A CO₂ kibocsátás mutatóit a villamos energia felhasználás mennyisége és a hazai előállított villamos energia CO₂ csökkenése, valamint a gázolaj felhasználás csökkenése befolyásolja.

A MÁV-csoport fűtési célú tüzelőanyag felhasználása:

Energiahordozó	2011 év	2012 év	2013 év
Szén (t)	2563	1404	3683
Fa (t)	769	669	912
Brikett (t)	472	0	0
Földgáz (em ³)	19135	21018	17172
PB-gáz (t)	198	119	116
Gázolaj (t)	1954	2439	2730
Koksz (t)	2	0	0

Hulladékgazdálkodás:

A hulladékgazdálkodás területén folytatódott a MÁV Zrt. és kiemelt leányvállalatai részére a korábbi gyakorlat szerint kialakított rendszer működtetése.

A hulladékgazdálkodás területén folytatódott a MÁV-csoport tagjai számára az egységes szemlélet megtartása, a költséghatékonyság és az egyenletes szakmai és területi lefedettség biztosítása:

- áttekinthető, szabályozott és ellenőrizhető hulladékgazdálkodási tevékenység,
- a vasúti technológiák során keletkezett hulladékok szervezett, műszaki és jogi követelményeinek megfelelő munkahelyi és üzemi gyűjtése,
- az anyagok beszerzéséhez kötött, központosított szolgáltatási-megrendelési rendszer működtetése, értékesítés,
- a hulladékgazdálkodás alapelveinek figyelembe vételével előminősített szolgáltatói kör kialakítása,
- a keletkezett hulladékok volumenéből származó gazdasági előnyök kiaknázása.

A hulladékok mennyisége az utóbbi 3 évben a következő táblázatokban foglaltak szerint alakult

Szervezet neve	Veszélyes hulladék mennyiség (kg)		
	2011	2012	2013
MÁV-GÉPÉSZET Zrt	1639169	1307602	1 395 542
MÁV-TRAKCIÓ Zrt.	15601	3943	3 788
MÁV-START Zrt	88769	28213	28 950
MÁV Zrt.	4043591	2234287	3 999 696
Szervezet neve	Nem veszélyes hulladék mennyiség (kg)		
	2011	2012	2013
MÁV-GÉPÉSZET Zrt	5324056	4289107	4 213 246
MÁV-TRAKCIÓ Zrt.	1388174	1001278	3 890
MÁV-START Zrt	559307	540163	535 155
MÁV Zrt.	6233572	5420410	4 959 437

Talaj és felszín alatti vizek védelme

2013. évvel bezárólag 15,9 milliárd forintot meghaladó mértékben fordított a MÁV a talaj és talajvíz szennyezések felszámolására. Ennek során több mint 200 telephelyen történt tényfeltárás, műszaki beavatkozás vagy monitoring tevékenység, amelynek több mint 50%-ban a munkálatok már eredményesen befejeződtek.

Az alábbi táblázat az 1994-2013 évek közötti, az Országos Környezeti Kármentesítési Program Vasúti Alprogramja keretében felhasznált költségeket mutatja be

Év	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Ráfordítás	1	218	518	682	889	1030	1281	734	1041

Év	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Ráfordítás	1093	1096	1112	1526	1193	740	1178	593	459
Év	2012	2013	Összesen						
Ráfordítás	324	198	15906						

Adatok millió Ft-ban

A MÁV Zrt. megalakulását megelőző időszakban keletkezett környezeti károk felszámolása 1994. évben kezdődtek meg. A munkák finanszírozását kezdetben a – kormányhatározatban megjelölt – a tőketartalék terhére elkülönített keret, napjainkban a környezeti károk felszámolására elkülönített környezetvédelmi céltartalék biztosítja.

A MÁV Zrt. hálózatán létesült és üzemelő valamennyi gépi kocsimosó berendezés vízjogi engedélyei rendelkezésre állnak. A technológiai szennyvízkibocsátások a jogszabályokban előírt feltételeket teljesítik.

További feladat:

- a csatornahálózat felülvizsgálata, a járműállomány tisztítás, rakodás, átfertés környezetbiztonsági áttekintése és a megfelelő technológiák kiépítése,
- a vízminőség védelem területén hálózat korszerűsítés, egészséges ivóvíz program folytatása,
- takarékos vízhasználattal és szennyvízkezeléssel működő technológiák kialakítása és üzemeltetése.

Zaj és rezgés elleni védelem

A stratégiai zajtérképek az évi 60 ezer szerelvéynél nagyobb forgalmú fővonalakra 2007 évben, valamint az évi 30 ezer és 60 ezer szerelvény közötti forgalmat lebonyolító vasútvonalakra 2012 évben elkészültek. A zajtérképek alapján a határérték felett terhelt területek bemutatása céljából ún. konfliktus térképek alapján 2013 évben intézkedési terv készült, amelyek a zajterhelést szabályozzák az érintett szakaszokon.

További feladat: csatlakozás az EU vasúti zajcsökkentési programjaihoz, vonalfelújításokhoz kapcsolódóan zajvédelmi létesítmények megépítése, zajpanaszokkal érintett állomási technológiák felülvizsgálata.

A zajvédelmi beruházások a vasúti vonali felújításokhoz kötődően kerültek megvalósításra a Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt. által lebonyolításra kerülő beruházásokhoz során. 2013 év során a vasútvonalak átépítésére, azok felújítására vonatkozó tervezési feladat folyt, azok a zaj- és rezgésvédelmi feladatokat részletesen tartalmazzák.

Forrás: <https://www.mavcsoport.hu/mav-csoport/kornyezetvedelem>